

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ КЕРІВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах панування ринкових відносин пред'являються особливі вимоги до професійної підготовки сучасних менеджерів-керівників. Чим складніше стоять перед суспільством політичні, господарські, економічні, виховні та інші проблеми, тим більшого значення набуває цілеспрямованість, узгодженість дій всіх його членів і тим значніше і вище стає роль керівника колективом. Для держави важливо, щоб менеджери виробничих колективів, якомога швидше оволоділи наукою управління.

У сучасної суспільної думки постійно і закономірно виникають питання: чи здатна будь-яка людина стати керівником великого масштабу? Чи можна виховати в собі риси сучасного керівника? А якщо можна, то якими якостями людина повинна володіти, щоб стати керівником великого колективу і користуватися у підлеглих незаперечним авторитетом? Якщо коротко відповісти на ці питання про керівника, то, на жаль, наша відповідь є не дуже оптимістичною, так як далеко не кожна людина може бути керівником. Тому, що керівник – це не просто різновид обов'язків, а професія. І як до будь-якої професії, до неї потрібно мати певну схильність, особливі риси характеру. Як в народі, так і серед вчених, спеціалістів існує і безвідмовно чітко діє наступна негласна «азбучна аксіома», яку пред'являють до цієї людини – початківця-управлінця: «перш ніж управляти (керувати) іншими людьми, навчись управляти (керувати) самим собою». Тобто, в цієї складної справі на першому місці обов'язково мусити бути самокритика, суворий попит до самого себе. Далі, щоб управляти іншими і щоб здійснювалася ефективна праця, менеджеру (керівнику) необхідно підібрати кваліфікаційні, компетентні професійні кадри, вивчати їх, організувати, дати цілеспрямоване завдання, проконтролювати його виконання і багате інше. Це необхідно спільному ділу, самому управлінцю (керівнику) і підлеглим. Це необхідно самім людям, виробничим колективам, особливо в рамках розвитку виробничих відносин в епоху становлення капіталістичного способу виробництва, що для України досить важливо.

Але це в широкому плані, а у вузькому, наприклад, в економічному плані, і тут є свої відповіді на питання про дефініції керівника, управління, взагалі процесу управління, а саме: «управління являє собою раціональний спосіб організації продуктивності праці». Управління, як і будь-який соціальний процес, є суперечливим. Управління колективом внутрішньо суперечливе, воно включає в себе протилежні, несумісні початку:

колективність, колективізм, що передбачає принцип рівності у відносинах між людьми, які заздуться на презумпції влади і повноважень, підпорядкуванні нижчестоящих вищестоячим, явному і прихованому тиску, нерівності в доступі до економічних і соціальних благ.

Отже, керівництво – творчий і системно-філософський процес із застосуванням економічних, теоретико-методологічних, юридичних, психологічних, етичних, соціологічних знань до реальної практики взаємодії людей в трудовому колективі, яке в системі управління підпорядковується діалектичному принципу єдиноначальності і колегіальності.